

- (2) Civil Disobedience Movement. 5
 (3) First Round Table Conference. 5
 (4) Mountbatten Plan. 5

(मराठी माध्यम)

सूचना : (1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 (2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. (अ) रिकाम्या जागा भरा.
- (१) राजा राममोहन रॉय — समाजाचे संस्थापक होते. 1
- (२) राणी लक्ष्मीबाईच्या दत्तक मुलाचे नाव — होते. 1
- (३) 'सत्यार्थ प्रकाश' हा ग्रंथ — यांनी लिहला होता. 1
- (४) शंखबंदी कायदा — यांनी पारित केला होता. 1
- (५) वंदेमातरम् गीत — यांनी लिहले होते. 1

(ब) योग्य पर्याय निवडा.

- (1) पुणे येथे इ.स.1848 मध्ये पहिली मुर्लीची शाळा ह्यांनी सुरु केली.
 (अ) छत्रपती शाहु महाराज
 (ब) महात्मा ज्योतीबा फुले
 (क) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर
 (ड) न्यायमुर्ती रानडे 1
- (2) भारतात रेल्वे चा प्रारंभ कधी झाला?
 (अ) 1898
 (ब) 1853
 (क) 1854
 (ड) 1867 1
- (3) 1857 च्या उठावाचे तत्कालिक कारण होते.
 (अ) चरबीचे आवरण असलेली काडतुसे.
 (ब) भारतीय राजांमधील क्रोध.
 (क) ख्रिश्चन धर्माचा प्रसार
 (ड) विलीनीकरणाचे धोरण. 1
- (4) कानपूरच्या उठावाचे नेतृत्व कोणी केले?
 (अ) वाजीद अलिशाहा

- (ब) नानासाहेब पेशवे
(क) तात्या टोपे
(ड) मंगल पांडे 1
- (5) 1857 च्या उठावाच्या वेळी भारताचा गव्हर्नर जनरल कोण होता?
(अ) लॉर्ड डलहौसी
(ब) लॉर्ड कॅनिंग
(क) लॉर्ड लिटन
(ड) लॉर्ड कर्झन 1
- (क) खालील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा.
(1) विधवा पुनर्विवाह कायदा कोणी पारित केला? 1
(2) कोणत्या कायद्याने भारतातील ईस्ट इंडिया कंपनीचे शासन संपुष्टात आले. 1
(3) भारतात सतीप्रथा बंदी कोणत्या गव्हर्नर जनरलने केली? 1
(4) सत्यशोधक समाजाचे संस्थापक कोण होते? 1
(5) कोणत्या वर्षी 'दिल्ली दरबार' भरला होता? 1
(6) कोणत्या गव्हर्नर जनरलने सिव्हील सर्व्हिस परिक्षेची आयुमर्यादा कमी केली? 1

- (7) स्थानिक स्वशासनाची सुरवात कोणी केली? 1
(8) कलकत्ता काँग्रेस अँक्ट कोणी पारित केला? 1
(9) कलकत्त्यातील व्हिक्टोरिया मेमोरियलच्या बांधकामाची सुरवात कोणी केली? 1
(10) बंगालची फाळणी कोणत्या वर्षी झाली? 1

2. भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या स्थापनेची कारणे स्पष्ट करा.

किंवा

भारतीय राष्ट्रीय आंदोलनातील लोकमान्य टिळकांचे योगदान स्पष्ट करा. 20

3. भारतीय राज्यघटनेची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

किंवा

1962 च्या भारत-चिन युद्धाची कारणे स्पष्ट करा. 20

4. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 10 ते 15 ओळीत लिहा.

- (अ) बक्सर च्या लढाई बाबत आपणास काय माहिती आहे? 5
(ब) लॉर्ड कार्नवालिसची भुराजस्वाची कायमधारा पद्धती स्पष्ट करा. 5
(क) लॉर्ड वेलस्लीच्या तैनाती फौज पद्धतीचे गुण-दोष लिहा. 5

(ड) शेतीच्या व्यापारीकरणा बाबत आपणास काय माहिती आहे? 5

किंवा

(1) प्लासीच्या लढाईचे महत्त्व विशद करा. 5

(2) लार्ड क्लाइव्ह च्या दुहेरी शासन पद्धती चे गुण स्पष्ट करा. 5

(3) वसईच्या तहाचे (1802) महत्त्व लिहा. 5

(4) अनौद्योगीकरण म्हणजे काय ते स्पष्ट करा? 5

5. खालील प्रश्नांची उत्तरे 10 ते 15 ओळीत लिहा.

(अ) असहकार चळवळ. 5

(ब) नेहरू रिपोर्ट 5

(क) पुणे करार (1932) 5

(ड) कॅबिनेट मिशन योजना. 5

किंवा

(1) स्वराज्य पक्ष 5

(2) सविनय कायदेभंग चळवळ. 5

(3) पहिली गोलमेज परिषद. 5

(4) माऊंटबॅटन योजना. 5